

EL BORINOT

Setmanari il·lustrat

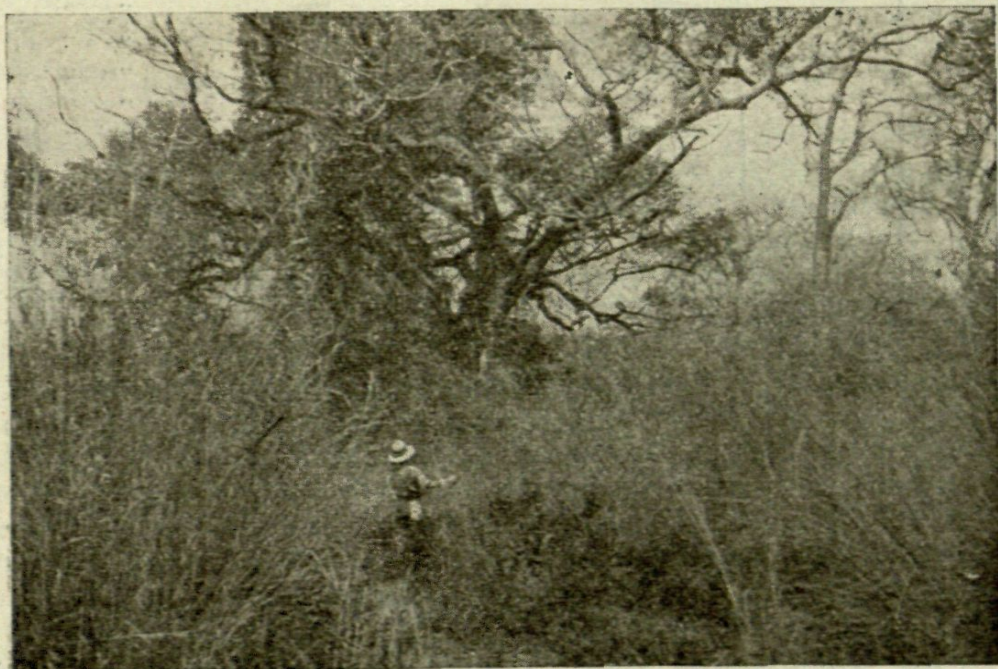
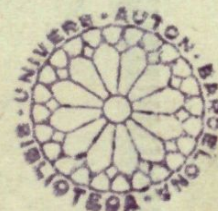
20 cms.

162
ANY IV. N.º (162 QUART) 159

30 DESEMBRE 1926

PREU DE SUBSCRIPCIÓ: 2'50 PTES. TRIMESTRE

LA CORRESPONDÈNCIA A L'ADMINISTRACIÓ: ANGELS, 22 I 24. — BARCELONA

L'herba alta i dura.

*Fotografia original del llibre «Caceres a l'Àfrica Tropical»,
de Nicolau M.ª Rubió i Tudurí.*

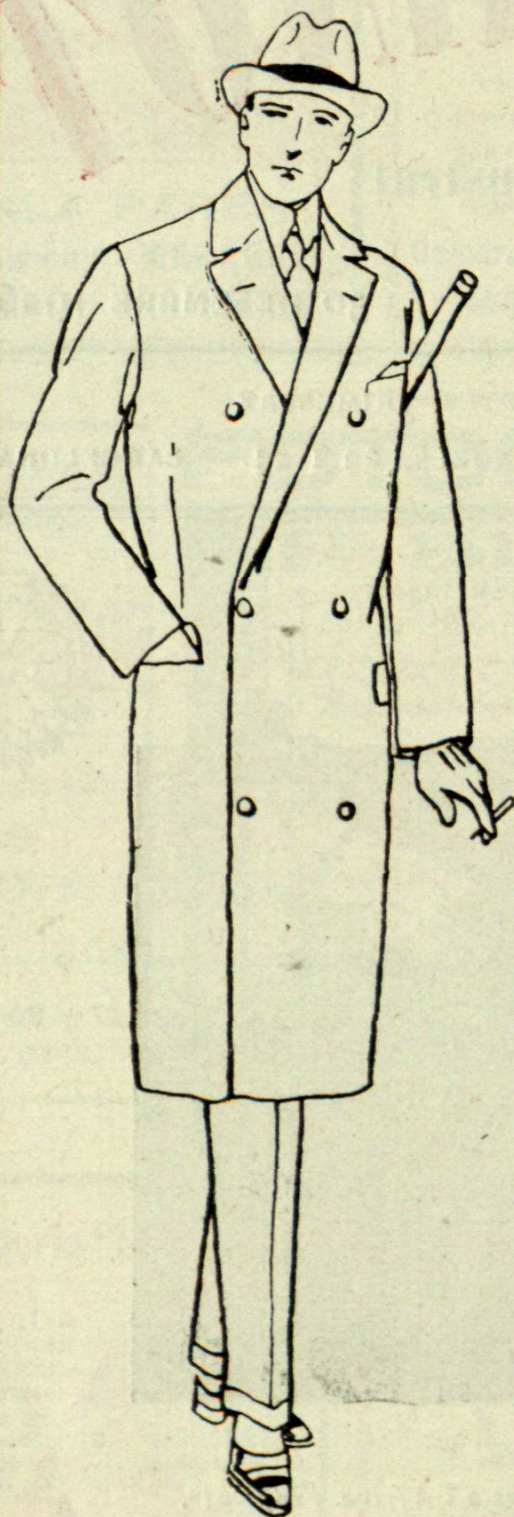
UAB
Biblioteca de Comunicació
i Hemeroteca General

LIQUIDACIÓ de totes les existències de la

CASA BASTIDA

18, PASSEIG DE GRÀCIA, 18

Gran Basar de Sastreria, sistema Nordamericà

Nostra contínua prosperitat ens ha permès fer una Gran Reforma de la que neix una nova i més potent Casa Bastida i que per donar lloc a una Transformació total, necessitem liquidar completament nostres existències a qualsevol preu

Comprant els seus Vestits, Abrics, Camises, Corbates, Mitjons, Mocadors, Sabates i Capells, per cada 25 ptes., comprarà com per valor de 25 duros en altra part.

Secció de Sastreria, confeccionada i a la mida

Es confeccionen tota classe de Peces: de Carrer, d'Abric, d'Etiqueta i d'Esport

Elegants vestits, gust de gran xic i tall anglès, des de 50 ptes., amb figurins Dernier Cri i Sistema Ràpid, en quatre hores.

10.000 Vestits confeccs. panyo, des de 20 Ptes.	
10.000 Pantalons	" " 5 "
10.000 Abrics Alta Novetat....	" " 25 "
10.000 Talls de vestit	" " 10 "
10.000 Impermeables	" " 25 "
10.000 Americanes Punt	" " 25 "
10.000 Pantalons Oxford	" " 10 "
10.000 Americ. Tutan-kamen.	" " 25 "
10.000 Trinxeres	" " 50 "
10.000 Batins	" " 25 "
10.000 Pijames tall Sastre	" " 5 "
10.000 Guardapols	des de 5'95 "
10.000 Gorres	" " 0'95 "
10.000 Capells	" " 5'95 "
10.000 Sueters	" " 7'95 "

En diferents Seccions

Camises	des de 3'95 Ptes.
Calçotets	" " 1'95 "
Guants	" " 0'95 "
Tirants	" " 0'95 "
Mitjons	" " 0'50 "
Lliga-cames	" " 0'50 "
Mocadors de butxaca	" " 0'50 "
Corbates Seda	" " 0'95 "
Camises Dormir i Esport ...	" " 4'95 "

Nostres incompatibles Baratures no impedeixen que obsequiem a nostres compradors amb sorprenents Regals segons la compra

Els de fora que vulguin servir-se de nostra casa, escrivint-nos i adjuntant 0'50 pessetes en segells, rebran: Catàleg, Mostres, Figurins i un sistema per prendre's la mida així com les instruccions per a rebre l'encàrrec abans dels 8 dies

LES ETAPES LITERÀRIES

CAPITOL DELS JOCHS

Si fa ó no fa, los noys del meu temps jugavam com los d'ara. Teniam jochs que'n diriam perennes ó de tot l'any, y jochs de temporada. A bales y á redolins s'hi jugava á totes hores, y per grans y xichs, ab la sola diferencia en aquell temps que de bales de pedra y de cristall, virolades, ne corrian poques y abundavan mes les cassanelles. A mes de comprarne d'aquestes, n'anavam á cercar als petits bosquets de plansons de roure del Nadal y de l'Osona, y per aixó, quan feyam aquell joch dels castells y de les cassanelles bessones, que guanyava'l qui les feya caure, lo noy que feya la parada, anava dihent, mentres els altres tiravan les cassanelles:

Les del Nadal—totes hi van:

Les de l'Osona—totes hi corren.

Dels jochs de temporada, lo més seguit y animat en tots los barris, era'l del bou. Tant bon punt s'aixecaven los catafals á plaça ó en altres indrets, com el prat den Galliners o la plaça den Balmes, que aleshores era un ermot pedregolar, nosaltres ja agafavam los arreus, anavam al escorxador á comprar uns banyots, y lligantlos ab cordills y corretjes á la testa del qui li tocava fer de *bou*, que era sempre'l més sonso de la colla, començavan les *corrides* que solian durar una bona part del estiu, mentres durava la impressió del corre-bou verdader. Pels del nostre veral, la plaça de toros solia ser lo pati dels Trinitaris, y algun any haviam arribat a formar tota una quadrilla ab la seva indumentria propia: picadors, banderillers, primers y segons espases, y fins les mules (qu'eran noys, ja se suposa) per arrastrar al infeliç que feya de toro mort.

De jochs gimnástichs ne teniam mes que ara. Lo *carxot*, la *sabateta pas pas*, lo *rescat* ó *salva-té*, lo *passa gims*,

la *gepa* y la *pilota* servian per desenvol·lar los membres infantils, y despertar la gana. Un ne feyam que, mes que joch, era un exercici especial de orientació a les fosques. Lo feyam sempre al vespre, y consistia en fer posta sobre qui, ab un determinat espay de temps, ab els ulls tapats ab un mocador, aniria per exemple de les escales del Hospital á tocar al portal major de la Seu. Tapat que un era de ulls, en lo punt de partida, havia de donar tres vols en rodó, y posarse á caminar á les palpentes. No us podeu figurar les peripecies que s'hi passavan; perque noy hi havia que al dar los tres vols quedava tan desorientat y esmaperdut, que emprenia resolt la marxa cap á Ponent, en lloch de anar cap á Llevant; y com á les Rambles no hi ha havian arbres, era menester orientarse posant en exercici los sentits de l'ohir y del olfat. Jo recordo perfectament que pel ressó de la veu en les entrades y per l'olor de les cases, com verbigracia d'un fideuer ó d'un apotecari, conexia hont me trobava y quina direcció havia de pendre per arribar á la meta abans del temps acordat. També soliam fer posta de valentia, ó sia, per desafiar la por. Com que no hi havia mes que fanals ab gresols d'oli, y encara pochs, tota aquella banda de la Seu, ó sian los carrers de l'Escola, dels Morts y Corretjers, que ara son prou animats per lo veynat de les Sacramentaries y Col·legi de Sant Joseph, á entrada de fosch quedava deserta y fúnebre. Sols s'hi trobava alguna parella de festejadors allà pels voltants de cal Ardiaca, un casal esbalandrat que hi havia devant dels graners del Capítol, y que avuy es lo assoleyat Col·legi de les Perpetues Adoratius. Donchs nos desafiavam á qui, sense por, daria dos ó formada pels tres anomenats carrers tres vols enters en la illa ó quadra

4. - EL BORINOT.

que, á mes de ser solitaris, eran indrets en los quals l'imaginació popular hi feya sortir fantasmes blanques y gataços negres que espurnejavan foch pels ulls. Al carrer dels Morts y de la Escola, de fanals n'hi havia pochs, y encara crech que'ls festejadors los apagavan; de modo que per noyets de set y vuyt anys era una proesa darhi la volta, sens esporuguirse.

Aixís com teniam dies alborotats, ne teniam de tranquils; y aleshores de dies feyam capelles á casa y al vespre ens aflotonavam á les escaletes del Hospital, y vinga contar rondalles y desxifrar endevinalles. Tot plegat al Hospital tocavan un Combregar, y entravam á l'iglesia per acompanyar ab ciris á Nostramo per les sales dels malalts, acte que sempre'ns deixava una impressió mística y ben saludable al esperit.

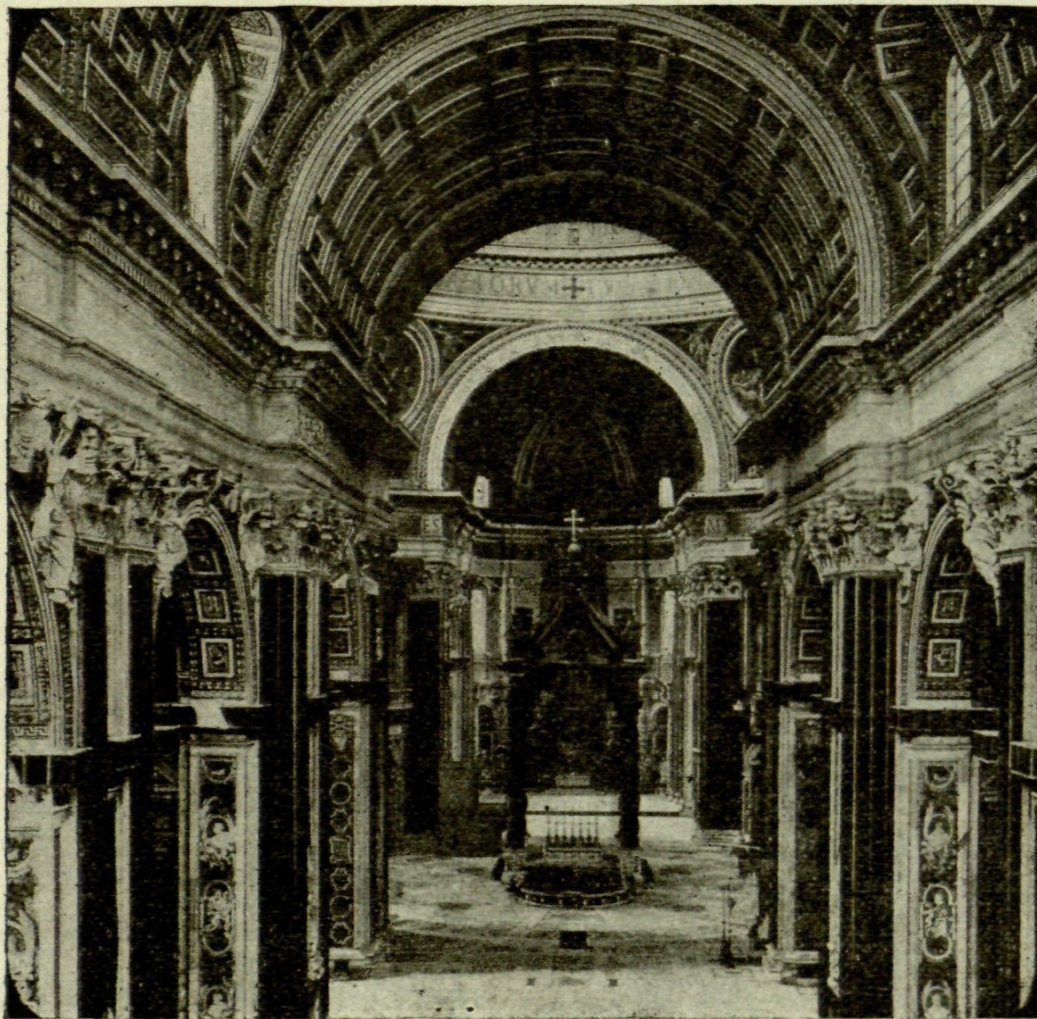
Uns altres jochs ó divertiments teniam aleshores que ara no veig que'ls juguín ni noys ni noyes. Eran poétichs, y jo suposo que serian molt antichs. Era l'un lo del *posar el pont*, que consistia en formar dues colles, rambla amunt y rambla avall, y trobarse tot cantant: *Per quin pont passarem, la prim prim vererola—per quin pont passarem, lo ram del oriol*. Y responia l'altre chor: *Lo pont es espatllat, la prim prim vererola*, etc., y una colla havia de passar pel pont que formavan los braços de l'altra. A mi m'agradava molt aquell altre joch representatiu, mitx catalá mitx castellá, que començava cantant: *Que hi fan á la riereta los quatre parells,—que hi fan á la riereta los dotze donzells?*—y l'altre chor assentat també, responia: *Trenca herba menuda los quatre parells*, etc., y luego venia alló tan bonich: *De genolls me'n poso en terra, no se'l rey si'm dirá res,—de les tres hijas que tiene, si me'n quiere dar la una*, y tot lo restant d'aquell dialecte cavalleresch que acaba dihent: *Te'n suplico esclauera, que me la governis be.—Be'n será ben governada—en ca-*

dira d'or sentada,—dormirá als braços del rey.—Adiós perla y clavell. Alguna vegada he sentit encara que les noyes ho cantavan; però en lo meu temps se jugava molt aquest pas, ab una tonadeta melangiosa que á mi m'entrava molt endins, y encara la hi porto estojada, no com una flor seca en un full de llibre, sinó com una impressió gramofónica que'm fa reviure aquell temps ja llunyá de l'infantesa.

Un altre joch que també s'es perdut era'l de *Sant Joan de les canadelles* ó, per altre nom, *els moros venen*, que seria de segur una reminiscencia de les incursions que á les nostres costes feyan los pirates berberischs. Perque consistia en posarnos de rengle una bona colla, dantnos les mans y agarrantse'l del cap de la fila á l'anella d'una porta. Després d'una especie de preludi que no recordo prou be, y semblava com un crit d'alerta, lo noy de la cua deya á cau d'orella al company immediat: *els moros venen*, y ab estes paraules s'anava donant la noticia de baix en baix, fins al del cap; lo qual, á la vegada feya la pregunta, *que'ns farán?* y aquest *que'ns farán* era així meteix comunicat, de boca en boca, fins al darrer del rengle qui contestava de la mateixa manera misteriosa á cau d'orella, *ens matarán, ens matarán*. Al arribar aquesta frase al noy del cap, com sugestionats, esclatava un crit de *ja son aquí! ja son aquí!* y'ns tiravam tots á terra, fent lo mort.

Ajogassats ens passavan, sens adornar-nos, los quarts y hores, y no'm recordava d'anar á dir el rosari y á sopar, fins que devegades sentia que algú m'estirava la orella ó'm dava una clatellada per avisar; y era'l pare que, si era prou indulgent per deixarnos divertir y esbargirnos fora de leshores d'estudi, no tolerava abusos ni rebequeries, ni consentia may que, á pretext de jugar, incomodessim als vehins.

Un joch, que no mereix el nom de tal, ha desaparegut del tot ab la major

ROMA. — Interior de Sant Pere.

Clixé C. E. de C.

6. - EL BORINOT.

cultura cívica, y que aleshores era massa freqüent: lo de les batalles á colps de pedra entre colles de noys dels diferents barris de la Ciutat. Alló era una reminiscencia dels temps de les lluytes de tribus, y pels del nostre barri era la Rambla del Hospital lo camp de batalla entre'ls xicots del carrer de Sant Pere y'ls del carrer de Gurb, ajuntátsenhi d'altres que prenián partit pels de dalt ó pels de baix. Aquest *sport* salvatge era principalment sostingut per bordegassos que passavan ja dels deu anys, perquè'ls petitets encara no sentiam brunzir les primeres pedres, ja'ns ficavam á casa, y á mi aquelles batalles no m'havien may agradat. Solia donarse l'espectacle les tardes dels diumenges, y durava una estona que per la Rambla ningú s'atrevia á passar, fins que l'oficial de guardia del quartel destacava un piquet de soldats per fer fugir als combatents, que de vegades se'n anavan á fora'l portal de Sant Joan á continuar la encarnçada lluyta, quedantnhi alguns d'esgalabrats. Los vídres dels fanals també hi solian rebre de mala manera ab les pedrades que, enjega-des ab una fona, feyan uns blanchs molt ceters y d'efecte desastrós. Va durar una temporada que estigué com de moda la fona entre'ls xicots, que la duyan cenyida com una faixa, y n'hi havia de molt ben fetes ab badies de cánem fortament trenades. Mes de quatre persones inofensives n'hagueren de jemegar d'un tret de fona tirat al atzar per un d'eixos xicots batalladors y busca-rahons.

Are veig que, en lloch de fona, els noys de Vich manejan, ab art y bona punteria, la forqueta ab la corda de goma, per matar als aucellets dels arbres del Prat de la Riera y del Pas-seig. Mal fet.

JAUME COLLELL (1)

(1) Ens plau de reproduir aquest bonic article, escrit fa uns vint anys pel mestre vigatà; i sigui això com homenatge a l'il·lustre escriptor que celebra aquest any les seves nocces d'or periodístiques.

JOAN CREXELLS

La llista de morts il·lustres de l'any, que n'ha estat abundós, es clou amb el nom d'un joveníssim: Joan Crexells.

La seva mort ha commogut molt, perquè per damunt i tot de les seves qualitats intel·lectuals, una bonhomia el caracteritzava d'aquelles de la millor mena, perquè la seva amistat (i en ell una mica de tracte totseguit esdevenia amistat) era de mena molt discreta i atractívola per això mateix.

Els qui havíem presenciats el descabdellament o el procés de formació de Joan Crexells, ens el contemplàvem amb una esponjor d'acontentament dins l'esperit; s'era format amb embranzida i amb rels pregones en el terreny de les humanitats i de la filosofia. Ja era un element de la nostra cultura.

Aleshores la mort ens l'arrabassa. I la seva mort produeix una punyida profunda, i una punyida doble: l'home i l'intel·lectual se n'han sentit igualment.

Descansi en pau!

Deixeu-me l'esperit...

A l'amiga A. M. Trepàt

Deixeu-me l'esperit ben nu, ben pur,
tremoladís del vent qui me l'acori...
i dins la nit qui apaga tot l'atzur
mon cant sigui una falla que s'arbori.

Deixeu-me en mig dels camps en soledat,
amb l'afadec constant d'atènyer l'alba;
i dins l'oblit de pau i d'amistat
triomfi l'esperit de la carn balba.

Deixeu-me en les misèries d'aquest cos
on l'ànima oprimida es desficia...
Mes pugui senti encara les remors
del viure qui s'espolsa cada dia.
I pugui demanar-vos el repos:
amb fam, i set, Senyor, i amb melangia.

CONCEPCIÓ CASANOVA

MOSTRES

EN PERE RUC

I

Vet'ací... que una vegada... hi havia un home a la vila que li'n deien "Pere". Era curt de talla, i de mollera. Tant curt, curtet del tot era, que no sabia les beceroles de rés; ni quins eren els seus pares, perquè no els conexia. Tenia un ruc nafrat i xacrós, però... de més mollera qu'ell.

La gent li'n deien en "Pere Ruc". Ell es deia "Pere de la Carbassa".

Plegava fems: i d'aquesta "minestra" se'n mantenia. No li'n feia rés dormir a la palla, perquè en sa vida no tingué altre jaç.

La palla era roja i negra. Les plujes del camp, primerament i les mulles del Pere després... la feren... pallús.

No tenia lleis, per la raó de que no les necessitava...

No tenia capdals ni li'n sobraven cabals. Sigué orfe de menut i la gent bé plà se'n reia...

La gent se'n riu de tot, i fins d'ella mateixa, i fins de la miseria d'en Pere, que creixia a l'estable, vorera el seu company, Ruc.

II

Vet'ací qu'una vegada, plegava fems...

I en plegà un bon cabaç.

En Pere, tenia bon cor, car no era trontollat per la malura dels homes, i no volia que "germà" Ruc sofrís en pès de la càrrega. En Pere pujà al Ruc i ell se'n pujà el cabaç al cap. La gent s'enriolava bé plà del "talent" d'en "Pere Ruc". I li'n deien: Pere, ¿cóm es això de portar vos la càrrega al cap, a "cavall del ruc"?

I ell, a pleret de tots doncs, els satisfeia, els mirava de reüll i els con-

testava: ¡Perqué el ruc no porti tanta tràfega!

I s'enriolava de content. Llavors, la gent li'n deia: ¡arri els dos!... ¡arri els dos!!

III

Vet'ací qu'altra vegada, a En Pere Ruc l'empaitava la brivalla.

I se'n anà a l'estable, amagar-se, cap cot.

La canalla, li'n tirava pedres i li'n cantava la cansó del enfadós:

Pere, Pere Ruc, Pere Ruc,
alsa la pota i dona un truc.

I en Pere se'ls hi enfadava i patejava de rabia. Per mor de no ser vist de la brivalla que l'empaitava—ell que sí,—corre-cuita va a l'estable i es tapà cap i coll en el pallús, deixant banda fora, el seu cós polsós i nafrat.

I amb el cap i coll tapats, es creia a recé de l'escàndol i ulls humans ja no'l veurien. I fent anar els peus de content, deia de dins el pallús, cap i coll tapats.

—¡Are sí que no'm veureu!, ¡are sí que no'm veureu!!

IV

Vet'ací qu'una jornada en Pere Ruc fermà el seu "idem" sota un arbre aglaner. I pujà a dalt, per tal de tallar una branca, seint-se part de fora, i tallant-la amb destraló, part de dins.

Ran-camí, passà un frare, i li'n digué: ¿No ho veieu bon home, que podeu caure del brancatje?

I en Pere se ni enriolà, i digue-li ¡cà! I el frare, se'n anà lluny, fent sa via.

El pès feixuc de'n Pere Ruc feu caure els colps de destraló, de seguida la branca... i ell caigué de morros terra. En Pere, el cregué endevinaire el frare després. Corregué a topar-lo i li'n digué: ¡Pare frare! ¡Pare frare! Vos que sou tant savi, que heu endevinat que cauria del brancam, ¿sa-

(Segueix a la p. 10).

Planura d'herba incendiada.
*Fotografia original del llibre «Caceres a l'Àfrica Tropical»,
de Nicolau M.ª Rubió i Tudurí.*

L'antílop Cephalopus, dit Mancaró pels Bambaràs, el més fàcil
de matar pel caçador novell.

*Fotografia original del llibre «Caceres a l'Àfrica Tropical»,
de Nicolau M.ª Rubió i Tuduri.*

10. - EL BORINOT.

brieu dir-me quant hem moriria?—Sí, —li'n digué el Pare frare.—¡Cuant el ruc fassi tres trucs!—afegí,—i el Pare frare se'n anà.

En Pere pujà dalt del company ruc, i virà a sa casa. Passà ran un barrancó que regalimava aigua molla. El ruc, s'esporuguí i s'aturà, i no volgué anar avant; i es plantà com estàtua xorca, les orelles caigudes i la cúa rasa. En Pere el comptà paorós i digué ¡hú! més el ruc, del primer truc, s'esporuguí, i del trallús, llensà altre truc: i en Pere, digué ¡dos! i no li'n pegà més, per por a la mort. L'agafà pel ronsal i el ruc, orelles cotes, no seguia ni a l'avanç ni enrera i per mor de no passar el barrancó d'aigua molla, fent-se l'altre truc. I en Pere, digué ¡¡trés!! ¡¡ja soc mort!! i es llensà boca terrosa, sens respirar. El ruc guardà el seu company, per tal de fer-li companyia.

Passaren uns pagesos que vénen de les seves terres, cistells al bràs, aixada al coll i feix al cap. Vejeren a n'en Pere boca terrosa i'l Ruc nafrat. Mogueren a Pere, el sacsejaren i el cridaren: lo trontollaren i'l baldaren; mes En Pere, ni en Ruc, digueren "ase".

Llavors, creient-se'l mort l'agafaren febreros de portar-lo a la vila. I no sabien com fer-ho. El barrancó regalimava aigua molla i feia toll. I es digueren hú a hú els pagesos, ¿com ho farem? Tot tranquil En Pere Ruc obrí els ulls, i diguels-hi: "Jo cuan era viu passava per aquest camí!" I els hi signava el viarany. I tornà clucar els ulls i fer el mort; però llavors... ja respirava.

Els pagesos el llensaren folls de rabia, al toll d'aigua molla, anant-se'n tot diguent-li ¡¡bestiassa bruta!! ¡vida que'ns ha pres el pel!! I la brivalla li'n cridava després com avans:

Pere, Pere Ruc, Pere Ruc,
a l'infern no t'han volgut.

I en Pere Ruc, deixà d'ésser "notable" de la vila cuan féu els tres trucs-badalls de la mort.

I la vila perdé en Pere, i ignorà si quedava el Ruc. I el Ruc es disfressà de senyor, i es feu "amo". I els "amos" manen. I encara mana.

EN JOSEP BOIG

Veusací qu'una vegada hi havia a la vila una velleta ¡molt... velleta! De tant velleta qu'era no tenia dents, i cuant tancava la boca, les barres li tocaven al nàs, formant una sola pesa. Nàs, llavi de dalt; barres llavi de baix.

Era una velleta bona dona ¡oidà! curava el mal d'ulls amb creus i oracions. La gent li'n donaven... tres quàrtos.

Vivia de la capta: era vídua, i tenia un fill, que fou tonto de naixensa. I en la vila, li'n deien Josep Boig.

A la seva mollera no hi havia suc, ni bruc, ni tampoc a la clepsa de la gent que'l gorjà.

Era alt i sec: de cabell de llac; mirava com els bous, vestia espardeñyes de pagés, pantalons de vellut de cent colors, brusa curta, un trós blava altra verda, altra grisa. La qual cosa no volia dir, fins una banderola extranjera, arriada dels barcos de cabotatge, sinó sols que cubria un cos humà... vingut dels llims.

En Josep Boig, no feia mal a ningú ni empaitava, si no n'era molest a la brivalla.

Però aquesta li feu pestrega i li'n tirava pedres i'l bosquellava.

Cuan veia una colla de ganapies, ja'n fugia corrents vers sa casa i cridava al seu portal ¡mar... r... r... ...e! ¡¡ma... r... ra... el i posava els brassos en creu; els ulls fora testa i les cames ronces.

¡Ma... r... r... e... e...!! ¡¡Ma... r... r... e... e...!! ¡aquestos me volen pegar!

La pobreta vella, ne tenia corcó dels torts que feien al seu fill. I l'agutzil de la vila, tampoc ho volia però i l'arcalde fins ne va "arrestar" dos de

xiquets a la plassa que jugaven a "boles" i "pam i toc".

En Josep Boig, quan passava pels carrers, anava acompanyat d'una senalla de fems al cap. I els plegava per la carretera i pel camí dels corretjidors.

I la colla de ganapies li ho tirava a terra i'ls hi escampava. I éll vinga cridar ¡¡mar... r... e... e... e!! ¡correu que aquests em peguen!! I allargava en creu les mans, els ulls fora testa, i zic-zecjant les cames amunt i avall com ninot de molles. Llavors li'n deien els mal-educats i sense cor: "Josep, fes un "saludo". Cuadrava cames, brassos llargs, cap rigit i es parava... mirant com bou. Contava fins tres: un, dos, tres feia el "saludo" cap cot fins terra, s'aixecava, riolavaboi, i marxava. Els mals educats li pegaven al clatell, motejant-lo, dient-li: "Josep dels "assa ludos, perquè els ignorants, els insípits i els dolents, tampoc saben parlar.

De sopte, quan els xiquets l'empaitaven, es plantava, i prenent craó, empaitava a la colla de ganàpies, que fugien tirant-los-hi rocs. I quan els tenia prop... ¡no els pegava! i els deia: ¡veureu, veureu!, ¡si ho diré a la mare!

En Josep Boig tenia cinquanta anys.

* * *

Peró...

Tant se burxa el bou que al fi es mou. I tant burxaren a n'En Josep Boig que al últim es moqué i feu mal.

I li'n deien: ¡En Josep Boig mira com els bons! El Rector del Poble, els diumenges a la doctrina els deia als xiquets qu'era pecat el fer torts a ningú i mes a persones com En Josep i que no se li havia de dir "boig", compadint-lo perquè era un pobret i sa mare una pobreta, i molt velleta. El bon Rector del poble els feia caritat d'amagatet perquè sabia practicar els preceptes de l'Evangeli; i practicantlos, els hi ensenyava amb l'exemple "cuan fassis caritat amb la

mà dreta, que en sia ignorant l'esquerra".

Mes en la colla de ganapies, hi havia ú que no creia en els consells que li'n donaven: i era treball mes que cap altre: i per no creurer en res, tampoc creia els advertiments del bon Rector del poble. I en Josep, quasi en feu de boig, i de vegades, els boigs fan bitlla.

* * *

Heusací qu'una vegada la colla de ganapies jugaven a "tit-tin" a la plassa de l'Ermita de la Verge del Camí. De carretera enllà Torrent de'n Gener, venia En Josep Boig amb la genalla al captrós de cercol de ferro per aixadó i les mans a la pitrera. De lluny el vejé el ganapia treball i digué als seus companys: "Anem a pedregar a Josep Boig". I la colla el cregué, comanant-los el ganapia treball, i malcarat de faç ridícula i mocs al nàs, i llenganyes als ulls. Tant bon punt creu prop d'ell, ells que sí que que criden: ¡Josep Boig! ¡Josep Boig! i li feren pedrega tirant-li senalla terra.

I en Josep Boig cridà: ¡¡ma... ma... re... e! ja... que tus me... pe... guen i posà els brasos en creu i els ulls fora testa i les cames ronçes.

S'aixecà repelós i les empaità, agafant pel clatell al ganàpia mes ganapia i rebelt; i'l morrà a terra; i'l sacjejà contra un roc, li esclafà els nassos en sang i el féu borni d'un ull. I els altres corrien adelerats, cametes al recés, cap a la vila dient esporoguits: ¡En Boig ne mata ú!

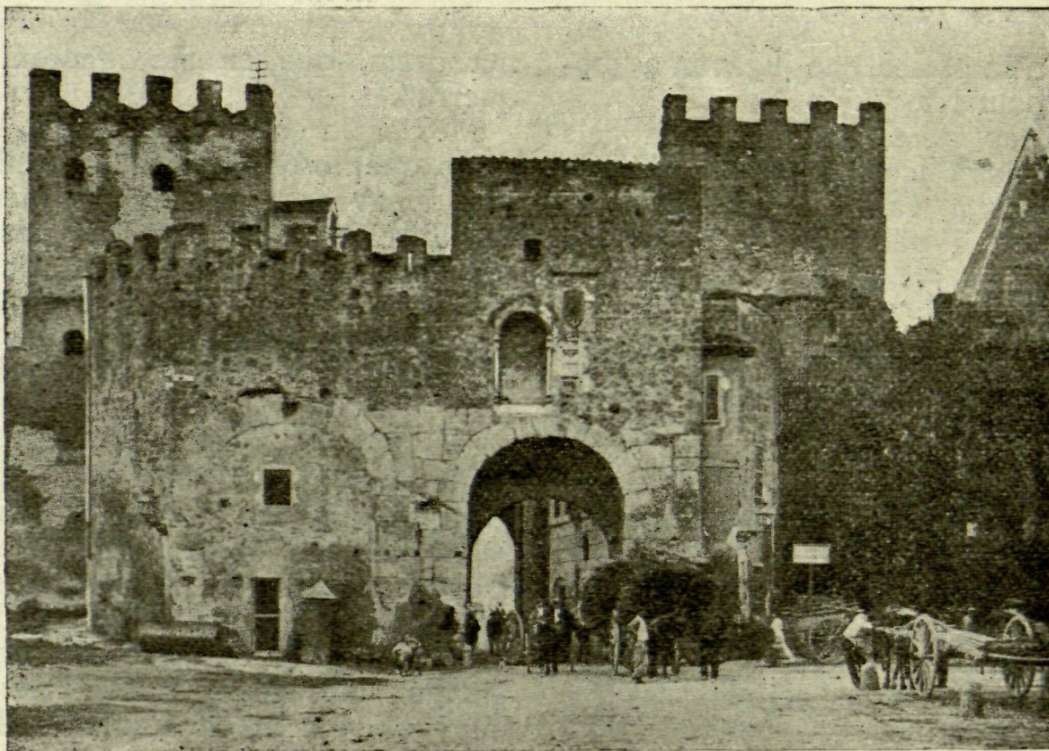
D'allavors ensà ja no li'n digueren més el boig féu bitlla...

LL. ROVIRA GUINART (1).

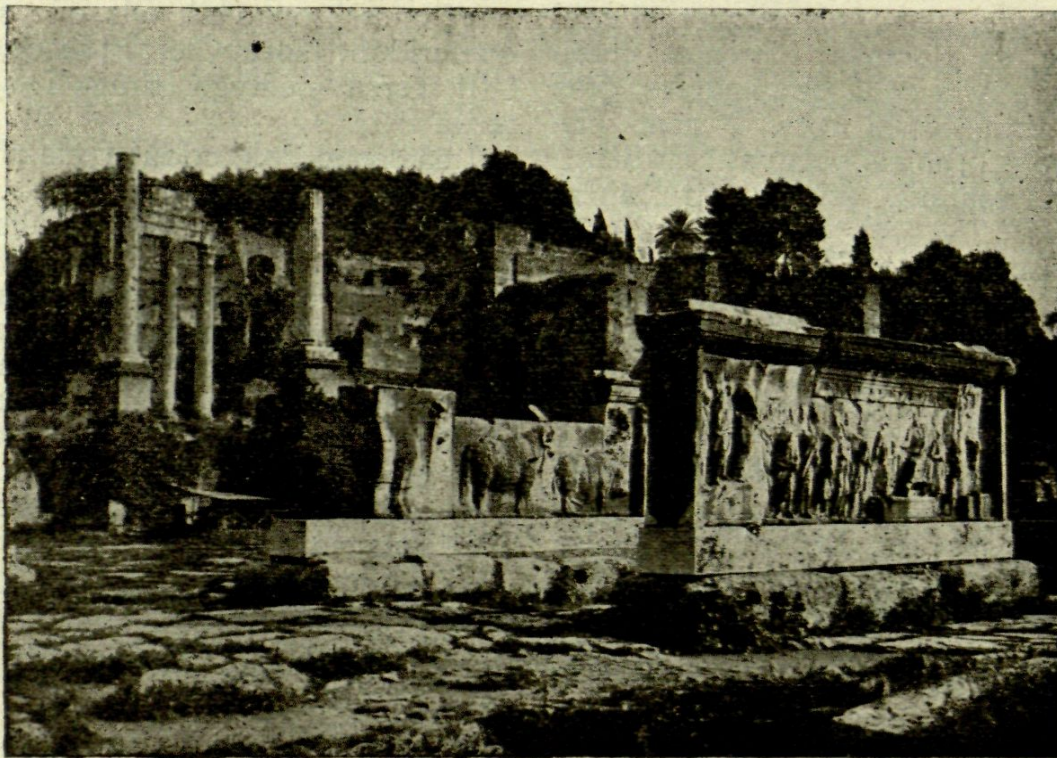
(1) D'un llibre inèdit. En servem l'ortografia tal qual.

UAB
Biblioteca de Comunicació
i Hemeroteca General

ROMA. — Porta d'Ostia i Piràmide de Cèstius.
Clixé Xavier Parés.

ROMA. — Relleus de Trajà en el Fòrum.

UAB
 Biblioteca de Comunicació
Clixé F. Blasi.

L'EMIGRANT

Una vegada un català nascut al carrer del Bisbe, anys després vivia magníficament a la capital de l'Argentina. No li mancava res. Els negocis sempre li havien anat en augment; era allò que es diu, cor què vols, cor què desitges! Posseïa un sumptuós palau a l'avinguda Colomb, amb dos "Hispano" tothora a la porta; canots i balandres per passejar pel Plata; quadres de cavalls de legítima raça; honors i diners a dojo; en un mot, no li mancava res; fins tenia dona (el luxe més gran i més car de l'home contemporani), la qual també era filla de pares de la nostra bella terra.

A despit de tot això, l'expatriat, que es deia Jordi, no se sentia feliç del tot. L'enyorança el corsecava, no el deixava disfrutar i ni tan sols viure amb relativa tranquil·litat.

Vet aquí que un jorn es llevà decidit a tornar a Catalunya i es vengué en pocs dies tot el que posseïa, menys les joies i un auto, amb el qual volia fer la seva entrada a la Barcelona Moderna, i afegia moderna perquè feia més de quaranta anys que abandonà la ciutat dels comtes i comptes.

Un bell matí abrilenc, desembarcà a Xeburg, port francès de la península del seu nom; travessà la França de punta a punta; entrà a sa pàtria per l'espèrrant Vall d'Aran i en trobar-se el seu "Hispano" a les portes de Sant Boi, no pogué menys d'exclamar, com un "alienat":

—Ja sóc a casa; ja sóc a casa, noia!

Al nostre Jordi, els pocs quilòmetres que separaven el Llobregat de la plaça de Sarrià, li semblà un trajecte més llarg que la travessia dels Andes. I tot perquè sols sospirava trobar-se a la plaça de Catalunya. Per arri-

bar-hi més de pressa, s'assegué al costat del xofer, qui era crioll, i naturalment, no coneixia cap via nostrada.

Però aleshores la seva muller li proposà que, per arribar al cor de la ciutat, anés guaitant el plànol de Barcelona, per no perdre's ni perdre temps.

—Noia, si coneixo la Perla mediterrània com la capital de l'Argentina! —digué Jordi. —I, efectivament, en trobar-se a la plaça de la Bonanova demanà al primer transeünt:

—Per on tinc de passar per arribar a l'hotel XX de la plaça de Catalunya?

I el preguntat respongué:

—Per aquest carrer avall, que és el de Muntaner...

I Jordi manà al xofer de seguir el susdit carrer; però en trobar-se a l'encreuament de la Diagonal, es dirigí vers el Palau de Pedralbes. En ésser-hi davant, veié clarament que s'havia equivocat de camí; féu deturar novament l'"Hispano" i formulà la mateixa demanda d'abans a un xofer aturat, qui fou amable:

—Sempre avall fins a trobar un carrer molt ample; és el Passeig de Gràcia; no el deixi; i en acabar-se, es trobarà a la plaça de Catalunya. Si no la coneix, li prego que no la visiti, encara...

—Doncs, quan? Demà?

—No, quan els seus néts seran avis: aleshores potser...—no ho asseguro—estarà acabada!

El nostre protagonista seguí la Diagonal fins a trobar el monument de Verdaguer, i girà cap a mar. A la plaça de Tetuan, confonent-la amb la nostra més espaiosa (tan espaiosa com la dona del senyor Esteve), demanà a un dependent d'allò més "noi xarleston":

14. - EL BORINOT.

—L'hotel XX de...?—i afegí la consabuda pregunta.

—Segueixi Granvia avall... i després torni a preguntar. Preguntant s'arriba a Roma... ¡amb diners!

Jordi el cregué al peu de la lletra. Féu aturar l'auto, guaità a la dreta i compregué que es trobava a la plaça d'Espanya. Desféu part del camí fet, i preguntant cada dos passos, arribà al Passeig de Gràcia en l'encreuament de la Ronda, demanà a un urbà que facilitava la circulació:

—Sabria dir-me on cau la plaça de Catalunya?

I l'urbà digué, somrient contínuament:

—Anem a pams. Com que l'han remenat tant, crec que ningú ja no sap on cau.—Ah! Però esperi's un xic. Ho miraré a la "Guia". Aquesta, bon foraster, em diu que és això...

Jordi, boig d'alegria i atabalat fins al cap de munt, exclamà tot abraçant la seva dona, en ficar-se dins el cotxe:

—Ho veus, dona, com he arribat a la plaça de Catalunya sense mirar-ho al plànol i sense preguntar res a ningú! Els carrers i places de Barcelona els conec així...!

—Vols dir que gens, eh?—féu sa muller.—Però, com te'n volies recordar, si has viscut a Buenos Aires de l'edat de cinc anys?...

ALBERT LLOBREGAT

llibres & lletres

—La Biblioteca Literària de l'Editorial Catalana ha donat un altre llibre de Joan Puig i Ferrer: "Una mica d'amor".

—S'ha estrenat al Novetats una comèdia dramàtica de l'Ignasi Iglesias:

"la llar apagada"; tres actes. Exit grandios. Entre altres, se n'ha fet resò el diari "Comoedia" de París.

—Al Teatre Apol una altra estrena: "el mal que pot fer una dona", debut de Francesc Madrid. Exit. En sortint, hi hagué batusses entre dos grups: els d'uns que no estaven tan conformes amb les proporcions d'homenatge donat a l'obra ni a les paraules de Pius Daví dient que "a l'Apol els artistes procuren sobretot dignificar el teatre català"; els d'uns altres que estaven conformes en tot això.

—Ha sortit "Els emigrats polítics en la Història", per Carles Rahola.

—Ha sortit la novella "Flor de Maig" de Blasco Ibàñez, traducció de Miquel Duran i Tortajada. Editorial Mentora.

—Ha sortit un volum de "Poesies" de Jacint Torres i Reyató (una aplega de la seva producció poètica), amb un pròleg de N'Artur Masriera.

—Ha sortit "Espigues en flor", poesies de Maria Antònia Salvà, amb un pròleg de Josep Carner.

PELS BELLS CARRERS DE MA CIUTAT

Ferros artístics, especialitat amb els encàrrecs. JOSEP FLÓ. Aragó 277

Pintura i Decoració

FRANCESC FERRER. Aragó, 193

Tenyits, rentats i aprestos. C. de Cent, 319. (Ssal., E. Granados 64)

TINTORERIA CATALANA. *Tenyits i rentats econòmics.* Aragó, 339

Bicicletes, Motors, Export

J. BENEDIT. Aragó, 270

Electricitat. CARLES ROSELL

Calabria, 95. Telèfon 1592 H.

Instal·lacions, aigua, gas, electricitat i reparacions. G. TOMÀS Tallers 76

Esmolet i paraiguer, afinació de tota mena de tall. Bruch, núm. 71.

PATENTS I MARQUES

A. PASQUAL.—C. de Cent, 304, pral.

INSTAL·LACIONS ELÈCTRIQUES

F. BONET.—València, 188

Llibres, els millors

EDITORIAL POLÍGLOTA.—Petritxol, 8

Instal·lacions elèctriques, aigua i gas
RAFAEL SALA.—Corts Catalanes, 451.

MATERIAL ESCOLAR I CIENTÍFIC
(SUC. ESTEVA MARATA). R. Univer., 7

Ceràmica i Rajoles

CASIMIR VICENS.—Tallers, 72.

Llaneria i Sederia

CASA PUIG.—Call, 9.

Camiseria.—Boqueria, 36 i 38
RODRIGUEZ & FERRER

Articles Fotogràfics i Ràdio
PÉREZ I SÀBAT.—Fontanella, 18

Art. Fotogràfics i treb. de Laboratori
E. PICAZO.—Jovellanos, 4.

Articles fotogràfics i ràdio
V. CALDÉS ARÚS.—Salmerón, 140.

Articles Viatge i Pell
LA MUNDIAL.—Salmerón, 153.

ANTIGUITATS D'ART

Carrer del Call, 28, pral.

Cristalleria i Alumini

CASA ACAR.—Ronda S. Antonio, 60.

Taller d'OPTICA, J. PUIGORIOL.
Carrer Muntaner, 56

VULCANITZACIÓ DE NEUMÀTICS

A. Hernández.—Rosselló, 199.

Fàbrica de Làmpares Elèctriques
ALFONSO MAÑES.—Villarroel, 173 bis

GANIVETERIA ROCA

Plaça del Pi, núm. 3

CAMISERIA del "Liceo"

JOAN VALLVÉ.—Sant Pau, 3.

Pianos, harmòniums: venda i afina-
ció.—Planeta, 41—L. CAMPS ARNAU.

Sastreria Econòmica.—P. Padró, 14

Trajos a plassos i al comptat

Acadèmia Tall i Confecció per a
senyoretetes.—Diputació, 222, pral. 1.^a

Sastreria Guilemany, vestits i for-
mes tots preus. P. Sol, 8, t. 1451-G

Rellotgeria PAHISSA. Adob de re-
llotges. Joies.—Mallorca, 330.-Barc.

PELLETERIA LE RENARD

Corts Catalanes, 614.-Barcelona

*Demaneu la faixa ELITE recomana-
da pel cos mèdic.*—Via Laietana, 54

Electricitat i Lamp. MARCELÍ ROVIRA
Plassa Pí, núm. 2.-Barcelona.

..FRATERNUS. Agència de Negocis
Plassa Catalunya, 3, 2.º, 1.ª.-Barna.

VULCANITZACIÓ DE NEUMÀTICS

Compra-venda. — Menéndez P. 14

Moneders, Carteres i Petaques (F.)
R. Torres.—Plassa del Pí 2.-Barna.

EL KRIC. Acc. i nov. per a Auto. a
preus reduïts.—Aragó, 201

*Caixes cabals des de 200 ptes. totes
d'acer.*-P. Marquilló. Mallorca, 125

LA FIRA DEL BOSCH. — *Joguines.*
Rambla del Prat, 2. - Barcelona, G.

PINTURA DECORATIVA.-Papers pintats.
Rètols.— Viladomat, 52.-Barcelona.

VIDRES, Cristalls plans. - T. Garcia.
Panadès, 1. Tel. 1166-G. — Barna.

ESTORAS I CARPETS COCO.-*Ll. Gibert.*
P. Urquinaona, 8. Tel. 713 - S. P.

MOBLE (Fàbrica).—T. Dalmau

Plassos i comptat.—Mallorca, 178.

MOBLES D'ART.—Decoració y res-
tauració.—València, 281

NINES. Manufactura. Gran Assortit
Joaquim Costa, 21 (antes Ponent)

.. PINTURA de Cotxes i Autos

Joan Mir.—Villarroel, 126

IMP. ALTÉS

SALA PARÉS
Establiments **MARAGALL**
Petritxol, 3 i 5 - BARCELONA

MOBLES FRADERA

Fradera i Ribas, s. en c.

Fabricació pròpia

Vendes a termes.
Condicions especials pel
pagament immediat.

Exposició, Despaitx i Tallers:
Calabria, 94 - Tel. 968-H
BARCELONA

RAMON SUNYER
JOIER

Corts Catalanes, n.º 663
Téléfon 813-S. P. - BARCELONA

**IGNASI FOLCH
I TORRES**

Una dona

Novel·la
contemporània

A TOTES
LES
LLIBRERIES

Preu:
3'50 ptes.

FOTOGRAVATS

TRICROMIAS~AUTOTIPIAS

CALÇATS

**ALFONS
RASPALL**

Es serveix
bé, bo
i a bon preu

Portaferrissa, 13
BARCELONA

Reirotgeria "El Marino"

EL MILLOR
RELLOTGE
SUIS DE PRE-
CISSI. Garan-
tit per 10 anys
i únic que du-
rant els cinc
primers
s'adoba
de franc en tota
mena de espat-
llament.

PER ENCARREGS:
JAUME ROCA,
Ordre, 136,
Sant Andreu.
JOSEP TO-
RRUELLA,
Pipollés, 73,
St. Martí.
MERCE-
RIA «Bell Ca-
prici», Carmel,
50, Les Corts.

CENTRAL I TALLER D'ADOBES:
Jaume Fonollosa, Canvis Vells, 8.
Bisuteria fina. - **BARCELONA**

**LLÀTZER
DE TORMES**

el clàssic de l'humor
demanu-lo a totes
les llibreries.

2
Pessetes

FÀBRICA DE LLONGANISSES
la millor de la nostra terra

TELEFONS
A Seu d'Urgell, n.º 124
A Barcelona, n.º 2023
A Sitges, n.º 1383

Demanu a tot arreu la marca
ELS PIRINEUS
Quingles i Escaler
CASTELLCIUTAT
(Seu d'Urgell)

res./172